TECHE
UDINE

MANOSCRITTI

FONDO PRINCIPALE

Manoscritto n. **P_MSS_4497**

Nel Fondo Principale sono confluiti la maggior parte dei lasciti manoscritti pervenuti alla Biblioteca Civica «Vincenzo Joppi» nel corso del tempo: si tratta perciò di un fondo composito nel quale è possibile trovare manoscritti di argomento liturgico, scientifico, giuridico, botanico e altro.

Collocazione:

Biblioteca Civica "Vincenzo Joppi", Udine
https://www.techeudine.it/fondo-principale
https://www.sbhu.it/

= कृतसंविधि =

॥ऐं नमः॥श्रीवीतरागाय नमः॥ स्मारं स्मारं स्फुरद्ज्ञानं॥ धामजैनं जगन्नुतम्॥ कारं कारं क्रमांभोजे॥ गौरवे
श्रणतिश्रनः॥१॥ निबध्नाम्यात्मनः प्रीत्यै॥ वीक्ष्य व्याख्यानपद्धतिं॥ लिख्यते ह्यागतो व्याख्या॥ चतुर्मासकपर्वणि
॥२॥ श्रीमन्मम॥ ह्याषाढकार्तिकफाल्गुने॥३॥ चतुर्मासकानामन्यतमे॥ चतुर्मासकपर्वणि समागते
सति॥ अन्योन्यसापेक्षव्यवहारनिश्चयात्मकं॥ श्रीजिनशासनं विज्ञाय॥ एकांतवादनिराकरणेन॥
= इमस्कूकविता कर्तःवडयन्यास्त्रेश्च कः नतुरन्तेत्यपत उर्थेनैतन्नत्राती = आवश्यकग्रंथोक्तसमाद[illegible]ता द्वारश्च[illegible]टकस्वरूपेण क्षणवत्र्थैर्भंगत्रलं॥ द्रव्यभाव
लिंगसंयुक्तभि[illegible]क्षि:॥ स्याद्वादरुचिभिः द्धर्माथिभिः प्राणिभिः॥ सम्यग्धर्मे कर्तव्यं॥ अत्रहि
चत्वारो भंगाः श्रोक्ताः संति॥ तथाहि॥ अशुद्धं रूपमशुद्धं मक्षंवा॥१॥ अशुद्धं रूपं शुद्धं मक्षं॥२॥ शुद्धं रूप
मशुद्धं मक्षं॥३॥ शुद्धं रूपं शुद्धं मक्षं॥४॥ तत्र प्रथमे भंगे चरकपरीव्राजकादयः॥ द्वितीये पार्श्वस्था
दयः॥ ~~द्वितीये पार्श्वस्थादयः~~॥१॥ तृतीये प्रत्येकबुद्धा॥ अंतर्मुहूर्ते॥ कालमगृहीतद्रव्यलिंगा॥३॥
चतुर्थे यथार्थवेद्रव्यतो भावतः॥ साधुश्रिजनाः॥४॥ एतेषु चतुर्थभंग एव शुद्धश्चोपादेयः॥ इति॥
अथ॥ आज्ञानां प्रथमतः॥ सामान्येन किंचिन्नित्यकर्तव्यमुच्यते॥ एतद्दुरंतानंतभवभ्रमणभीरुभि
र्जैनमार्गानुसारिभि॥ श्राद्धाश्रमिभिः सर्वदा॥ बहुसावद्यारंभव्यापारावर्ज्जनीयाः॥ विशेषतः॥ फाल्गुना 1
दीमासेषु॥ तिलादीधान्यं न ग्राह्यं पीडयं॥ बहुत्रसजीवोत्पत्ति॥ विनाशसंभवात्॥ तथा संधानमाम्र
फलादीनां यदीसंग्रहकं॥ न वेक्षदाश्माजं॥ जंतुलिमिसंपर्कसंभवात् धूमकविल्वादीः उष्णमरणी[illegible]मि॥ = मरणु =

जीवनिमित्तं

धूक्तादेत्याज्यं ॥ वर्षाकाले तंदुलीयादिपत्रशाकं न भक्षणीयं ॥ वकुष्ठस्मवसजीविमिश्रत्वादिति ॥ श्रा
गशास्त्रे देमाचार्यो ॥ गजीरा दो मद्राजनय सिद्धं च फाल्गुनचतुर्मासिमात् आरभ्य कार्तिकचतुर्मासे मार्यावे
त्रायेण पत्रशाकं न भक्ष्यमिति ॥ तथाऽतिपक्वं स्फुटीभूतं चलितरसं विनिद्रिटिकादिफलं ॥ जीवाश्रयत्वा
द्भक्षणीयं ॥ ३ ॥ नः अविद्धमऽपरीपक्वफल [redacted] मपि अनंतजीवसद्भावत्त्याज्यं ॥ एवमन्यदपि
प अज्ञातफलादि यदयं भक्ष्यवस्तु ॥ तत्परित्याज्यं ॥ ४ ॥ कंचव ॥ अज्ञातकंफलमशोधितपत्रशाकं ॥
पूगीफलानि सकलानि बृहत्त्वसूं ॥ मालिन्यसर्पिरपरीक्षकमान्नपायां ॥ मिश्रवर्त्तिनितरां किल मा
×दूयं× सदोषाः ॥ ५ ॥ ३ नये [redacted] ग्रीष्मादिकालेशीघ्रविनाशिनवनीतं ॥ तत्रत्सोपयोगे नरा नानिरवद्यमेव
सेव्यमिति ॥ अथ विशेषतोऽस्मिन्पर्वणि कृत्यं दर्शयति ॥ सामायिका ॥ १ ॥ वश्यक ॥ २ ॥ पोषधानि ॥ ३ ॥
देवार्चनः ॥ ४ ॥ स्नात्र ॥ ५ ॥ विलेपनानी ॥ ६ ॥ ब्रह्मक्रिया ॥ ७ ॥ दान ॥ ८ ॥ तपोमुखानि ॥ ९ ॥ भव्याश्चतुर
मासकमंगमानि ॥ १० ॥ व्याख्या ॥ नेनव्याः ॥ एतानि सामायिकादिधर्मकृत्यानि ॥ चतुर्मासकस्य मं
डनानि ॥ अलंकारभूतानि विद्धते ॥ भवतादृशे व्याख्यानीति शेयं ॥ यद्यपि चतुर्मासकत्रयमस्ति ॥ तथा
ऽपि यद्दिनवाख्यानं विधीयते ॥ तन्नामग्राहं न कोऽपि दोषः ॥ अत्र दि कश्चित्सुमा न सामायिकं क
रोति ॥ कश्चित्प्रतिक्रमणं ॥ कश्चित्पोषधमित्यादि योज्यं ॥ यथाशक्ति एतानि कर्त्तव्यानि भवंतीति न कश्चि 2
द्विरोध इति ॥ इह प्रथमं तिष्ययो विलोक्याः ॥ त्रिविधा ॥ तथादि ॥ चतुर्दश्यष्टम्युद्दिष्टा ॥ पूर्णमासी ॥ सिद्धां
पीति

नेउकवान ॥ मासमध्येद्देचउद्देशे ॥ दिअष्टमी ॥ [illegible]ष्टमीमावा ॥ एता ॥ पर्व्वारित्रितिथय: ॥ आछवारी·
त्रमाराध्यं ॥ श्रीलोंगाचार्या दिगीनाथैराहूतत्वात् ॥ कद्दिशुश्राद्देन जिनकल्याणकंतिथय: ॥ पर्युषणाति
थरपिद्धयाराध्या ॥ द्वितीयापंचम्येकादश्योज्ञानतिथय: ॥ एक्षुज्ञानमाराध्य: ॥ अन्येदर्शन ॥ तिथयस्तिभुदर्शन
माराध्य: ॥ एतावता ॥ कम्याद्दृष्टि ॥ मिथ्यात्वपरीहारेण ॥ दिवइजन ॥ मस्तुवेवना ॥ जैनागमश्रवणधर्म्मक्रि
याकामोदन ॥ तीर्थयात्राकरण ॥ जिनकल्याणकत्मी ॥ स्वर्शनादिशि: ॥ रावतंसम्यक्तंनिर्म्मलंकार्य्यमिती
कंकंच: ॥ जम्मदीक्षा[illegible]णं ॥ तित्थयराणं ॥ महाणनावाणं ॥ जत्थयकिरनिव्वाणं ॥ आगाढदंसणंहोइ ॥
इतिप्रसंगागतकं ॥ अथप्रथमंसामायिकस्वरूपमस्त्यारेव्याते ॥ समस्यरागद्वेषरहितस्यसतोजीवस्य[illegible]आयो
ज्ञानादीनांलाभ: ॥ प्रशमसुखरूप: [illegible]सामाय: ॥ सएवसामायिकं ॥ मनोवाक्कायचेष्टापरीहारेण ॥ मस्तुजेया
वत ॥ पवेव[illegible]तु ॥ अम[illegible] परी[illegible] ॥ [illegible]णाम ॥ इत्यर्थेकंकंच ॥ गाथाकदेडं ॥ निंद·
यशोसाक्रमो ॥ समोयमाणावमाणकारीसु ॥ समसयपरीयणामणो ॥ सामाइयसंगओजीवो ॥ १ ॥ पुन:गाथा ॥ जो
समोसव्वभूएसु ॥ तसेसुथावरेसुय ॥ तस्ससामाइयंहोइ ॥ इमंकेवलीभासीयं ॥ २ ॥ सामाइकस्थितोदिश्राव
को ॥ गृहस्थोपिय[illegible]तिज्जल्पोभवती ॥ यउक्तं ॥ [illegible]माथा ॥ सामायियम्मियकए ॥ समणोइवसावउहवइज
म्हा ॥ एएणकारणेणं ॥ बहुसोसामाइयंकुज्जा ॥ १ ॥ अतएवसामायिकस्वरूपादिवक्ताअजनादावप्पधिकारो
नास्ति ॥ सामायिकरूपेभावस्तवेव्यावेसति ॥ द्रव्यस्तवकरणानोचितत्वात ॥ सामायिकस्यइज्जेनतायथा ॥

पुनर्भावस्तवारित्रलिखितेनसामायिकादिरूपस्तवस्तुलेनतत्रतत्रतदाभनितिसंज्ञा=

सामाइअसामिग्गो ॥ देवाविचिंतीहीयमंमी ॥ जइहुहेमऋत्वमेगं ॥ ताअम्हदेवत्तणंसदहं ॥ १ ॥ इतीग ॥ इदसाम
ायिककत्रोश्रद्धात्कद्दिविध: ॥ रुद्धिमानअनद्धिकश्च: ॥ तत्रयऋद्धिरहित: ॥ ससाधुसमीपेजिनगृहे ॥ पौषधशा
लायां ॥ [illegible] स्वगृहेवानिर्विघ्ने ॥ स्थानेसामायिकंकरुते ॥ यस्तुराजादीमहद्धिकस्तस्य ॥ सामायिकविधानंम
हिमाडंबरेणोपाश्रयमागत्य ॥ यतइदंत्रा: ॥ अपिसामायिकंकुर्व्वतीतिलोके ॥ जिनशासनस्यमहाप्रभावनासं
जायते ॥ इती ॥ अथ: सामायिकस्याष्टौनामानिकथ्यंते ॥ सामाइयं ॥ १ ॥ समइयं ॥ २ ॥ सम्मंवाउ ॥ ३ ॥ समा·
स ॥ ४ ॥ संखेवो ॥ ५ ॥ अणवज्जंच ॥ ६ ॥ परिन्ना ॥ ७ ॥ पच्चक्खाणेय ॥ ८ ॥ तेअहा ॥ ९ ॥ इतिव्याख्या: ॥ सामायिकं
समभाव: ॥ १ ॥ समयिकं ॥ सम्यग्दयापूर्वकं ॥ सर्व्वजीवेषु ॥ प्रवर्त्तनं ॥ ३ ॥ समासम्वादो ॥ रागद्वेषत्यादी·
परीहारेण ॥ यथास्थितकथनं ॥ ३ ॥ समास: स्तोकाक्षरे: ॥ कर्म्मनाशकतत्त्वावबोध: ॥ ४ ॥ संक्षेप: स्तोका
क्षरामहार्थोद्वादशांगी ॥ ५ ॥ अनवद्यं ॥ नि:पापाचरणं ॥ ६ ॥ परीज्ञा ॥ पापत्यागेनयथावस्तुतत्त्वज्ञानं ॥ ७
प्रत्याख्यानं ॥ परीहरणीयकस्तुत्याग: ॥ ८ ॥ इत्यष्टौनामानी ॥ अथैषांक्रमेणाष्टौदृष्टांताकथ्यंते ॥ तत्रादौ
दमदंतदृष्टांतोयथा: ॥ हस्तीशीर्षेनगरे ॥ दमदंतोराजा ॥ तस्यच ॥ एकदाहस्तीनापुरस्वामिभि: ॥ पांड
वै: ॥ कौरवैश्चसह: ॥ सीमानिमित्तेमहान्विवाद: संजात: ॥ तदनंतरं ॥ कीयद्भि: दिनैदमदंतेजरासं
धिनृपसेवार्थे ॥ गतेसतियांपश्चात् ॥ कौरवैश्चतद्देशोभग्न: ॥ तदातांवार्त्तांश्रुत्वा ॥ क्रुद्धोदमदंत: ॥ स
द्योबहुसैन्यमादाय ॥ हस्तिनापुरोपरिसमागत: ॥ तत्रचोभयेषांपरस्परंमह[illegible]युद्धंसंजातं ॥ पश्चा

षवत्रात्तोऽहवा ॥ कौरवाश्च नग्नाः ॥ दमदंतस्तु विजयं प्राप्य स्वस्थानमायातः ॥ स्ततः ॥ एकदा ॥ स नृपः सं
ध्यायां चवर्षवाहेन स्वरूपं दृष्ट्वा ॥ संप्राप्तवैराग्यः ॥ संसारमपि नाट्यमेवाऽसारं विभावयन् ॥ प्रत्येक
बुद्धतया प्रव्रजितः ॥ ततः प्रतिग्रामं विहरन् ॥ अन्यदा हस्तिनापुरे पत्तोल्यां बहिर्द्वेशे कायोत्सर्गेण त-
स्थौ ॥ तदा राजवाटिकां गच्छद्भिः ॥ पांडवैर्मार्गे तं मुनीं विलोक्य ॥ लोकमुखात् दमदंतराजऋषिं विज्ञाय
सद्योऽवंद्य ॥ कृतीर्थविधिनाऽभिवंद्यत स्यादिविधिमपि वंद्यत्वास्यग्रे चलितं ॥ ततः कौरवा ॥ अ
मेतास्तेऽच्चवरवैन दुर्योधनेन ॥ तथैव तं दमदंतं विज्ञाय ॥ बकुलिङ्गैर्बीजकैस्तिरस्कृत्य ॥ साधूपसर्गस्व
रूपरुफलंव क्षिप्य अग्रे चलितं ॥ ततो यथा राजा ॥ तथा प्रजेति त्याया यान्नदकागच्छद्भिः ॥ यथैव रथिसैनि
कैः ॥ काष्टपाषाणादि निक्षेया न्मुनेः ॥ समंताऽप्यै स्तरं स्तूपरमिव विदधे ॥ अथ पश्चा वलमानाः
पांडवा मुनीस्थाने तन्महच्च बरं दृष्ट्वा लोकेभ्यः ॥ अश्रुपूर्वकं तत्सर्वं कौरवकृतं श्रेष्ठितं ज्ञात्वा ॥ स
द्यः स्तनागत्य पाषाणादिदूरीकरणपूर्वकं तं दमदंतं ॥ प्रणम्य स्वस्थानं गता ॥ तदा पांडवैरिव महामनितः
कौरवैरपमानितोपि सम मुनीन्द्रः ॥ कश्मयत्र सम भावं प्राप्तः ॥ मनागपि रागद्वेषौ न कृतवान् ॥ श्री ॥ इती
सममवेदमदंतदृष्टांतः ॥ ४ ॥ अथ दयापूर्वक प्रवृत्तौ मेतार्यदृष्टांतो यथा ॥ मेतार्यमुनीः प्राग्भवा
चरितकथितवत्रात् ॥ राजगृहनगर्यां ॥ चंडालकुलेऽपमुत्पन्नः ॥ चंडाल्याच ॥ जन्मत्यमर्ष एवमृत
वत्साये ॥ धनदत्तश्रेष्ठिपत्नीसुभद्रायाः पण्यागृहे दृष्टिं प्राप्तः ॥ क्रमेण यौवनं ॥ प्राग्भवमित्रदेवसार्द्ध २

स्यादष्टौ कन्याः ॥ एकां श्रेणिकनृपपुत्रीं च परिणीतवान् ॥ ततो द्वादशवर्षान्ते देववचनात् ॥ श्रीवीरप्रभु
समीपे प्रव्रज्यामादाय ॥ बहुदेशेषु विहरन् ॥ एकदा राजगृहनगर्यां ॥ स्वर्णकारगृहे भिक्षार्थं प्रविष्टः ॥ त
ग त्र स्वर्णकारे भिक्षानयनार्थं गृहांतः ॥ प्रविष्टे सति पश्चात् ॥ श्रेणिकनृपस्य देव ॥ पूजानिमित्तं तत्कृता ॥ अष्टो = स्वर्णकार कृता =
त्तरशतप्रमिताः स्वर्णयवाः ॥ क्रौंचपक्षिणा भक्षिताः ॥ ततः क्रौंचश्च भित्तेरुपरि स्थितं ॥ तावता ॥ भिक्षादाय
मानीय बहिस्समागतः ॥ स्वर्णकारः स्तत्र स्वर्णयवानऽपश्यन् ॥ साधुमेव ॥ तचौरं चिंतयन् ॥ जगाद ॥ भोस
धो ॥ इह स्थाययवा ॥ केन गृहीताः ॥ स्तदा साधुना चिंतितं ॥ यदि पक्षिणा ॥ भक्षिता ॥ इति वक्ष्ये ॥ तर्हि मद्वा
चनादसौ एनं क्रौंचं हनिष्यति ॥ एवं विचिंत्य मौनमाश्रितं ॥ ततो निरुष्टेन स्वर्णकारेण साधो मेस्तकमाईवा
र्द्धेण बद्धं ॥ तदा साधोश्चक्षुः स्त्रीभिः स्तत्पतिते महती ॥ वेदनाप्युत्पन्ना ॥ साधुश्चाऽत्र तत्कृ केवलीभूत्वा मु
क्तिं प्राप्त ॥ इत्थं प्राणांतिकोपसर्गेऽपि मेतार्यमुनीनां जीवदयैव मनसि धृता ॥ न किमपि अन्यच्चिंतितं ॥ एवमन्यैर
प्याचरणीयम् ॥ इति समयिके मेतार्यदृष्टांतः ॥ ५ ॥ श्री ॥ अथ सत्यवादे कालिकाचार्यदृष्टांतो यथा ॥ तु ॥ र
मणीनगर्यां ॥ कालिकाचार्यभाणिनेयेन दत्तनाम्ना पुरोहितेन ॥ जितशत्रुस्वामी नृपं कारागारे निक्षिप्य ॥ संप्रकाले ... सभा
स्वयं राज्यभारं विस्तृता ॥ ऽन्यदा [illegible] मातुलेराण्या आचार्यसमीपंगतेन ॥ जन्म नत्वा ॥ धर्मेण्या ॥ सक्रोधं स्वादौ रणादेव
श्रीमन् यज्ञस्य फलं दृष्टे सति ॥ गुरुः [illegible] नी धैर्यमवलंब्य ॥ तस्याग्रे ॥ यज्ञादिहिंसायाः फलं ॥ नरकं इति सत्यमे यज्ञादी परीक्षा र
व व्रः प्रोक्तं ॥ न तु नरन्यथा ॥ तन्नः कोऽत्र प्रत्ययः ॥ इति तेन पृष्टे सति ॥ गुरुणोक्तं ॥ त्वं सप्तमे दिने श्वाने ॥ एतथास्थितक
पत्र २
4

स्थितः॥ ऊँमापस्तसे॥ अत्रापि कः प्रत्ययः इती॥ तेन उक्तं दृष्ट॥ सूरीणोक्तं॥ तस्मिन्नेव दिने तव मरणं॥ अकस्मा
द्विष्टापतीष्यती॥ ततोऽतिक्रुद्धेन दत्तेनोक्तं॥ त्वं कथं मरीष्यसी॥ सूरिणोक्तं॥ अहं समाधिनैव मर्त्तोस्मि॥ मृतो दि
वं स्वर्गे गतास्मि॥ तदा दत्तः॥ प्रजातिः सन्॥ ततः कं कुंडाय॥ सूरीस्वमंदिरे निस्सृत्य ... गृहमागत्य ... स्थि
तः॥ ततः स दत्तो॥ मतिमोत्सवम् ... अष्टमं मन्यतोऽयाश्चार्यः श्रावणे॥ राज्ञि निकं ... इतीविचिंत्य गृहान्नि
र्गतः॥ तदा एको मालिकः॥ पुरीषोत्सर्गं कर्तुं ... राज्यमार्गे एव मलोत्सर्गं कृत्वा॥ तदुपरि राज्ञ
श्चयामास॥ तावत्तत्रैव मार्गे गच्छतो दत्तस्याश्वखुरेण छिन्ना॥ सा विष्टा मुखे पतिता॥ तदा स॥ विष्टास्वादात्
चमत्कृतः सन्॥ तत्सप्तमं दिनं विज्ञाय विषण्णः सन्॥ पश्चात् निवृत्तः॥ तदा एतस्य वक्तविधिं श्रावणेख
नैः॥ मूलमंत्रीभिः जितशत्रुन्नृपः॥ पंजरान्निष्कास्य॥ राज्ये स्थापितः॥ दत्तस्तु लोहबद्धा राजते समर्पितो॥ राज्ञा
स कुंभ्यां प्रक्षिप्य॥ अधोग्निप्रज्वाल्य ... कदर्थितः सन्॥ मृत्वा नरकं गतः॥ ... कालिकाचार्यस्तु बद्धध
र्मन्माननिता॥ इतीसत्योक्तौ कालिकाचार्यदृष्टांतः॥ समाप्तः॥ ...॥ ७॥ श्री॥ ॥ अथ श्लोकांतरे महा सो
तत्ववाने चिलातीपुत्रदृष्टांतो यथा॥ राजगृहनगर्यां॥ धनदत्तनामा व्यवहारीकः॥ तस्य च वीरा॥ ॥ सुसम समासः श्लोका
नामपुत्री चिलातीपुत्रनामैको दासश्चासन्॥ एकदा श्रेष्ठी॥ तं दासं दुराचारं विज्ञाय गृहान्निष्कासित सरैः कर्मशत्रु कल्माषबोधः ४
वान्॥ सोपि ततो निःसृत्य चौरपल्ल्यां गत्वा स्थितः॥ अथान्यदा स चिलातिपुत्रो बहुचौरान्संमील्य॥ राजगृहन
गर्यामायातः॥ ततः स्वयं॥ तत्र श्रेष्ठीगृहे प्रविश्य॥ सुसमाभिकन्यामादाय पश्चाद्गृहान्निर्गतः॥ तावत् श्रे

ष्ठी अपि कन्यानयनार्थं पंचपुत्रयुक्तः॥ तत्पृष्ठे चलितः॥ एवं च कियति मार्गेऽतिक्रांते॥ श्रेष्ठिनमत्यासन्न
मागतं वीक्ष्य॥ भीतेन चिलातीपुत्रेण॥ सुसमायाः मस्तकं छित्वा॥ करे गृहीत्वा॥ द्वितीयकरे रुधिरलिप्तखड्गं कृत्वाऽ
ग्रपलायतोपरिश्रमास्तरुहे॥ श्रेष्ठी तु तत्स्वरूपं दृष्ट्वा विषण्णः सन् पश्चाद्वलितः॥ अथ चिलातीपुत्र एकाकी त्र
मयं करस्थरुपेणाऽग्रे चलितः॥ मार्गे कायोत्सर्गस्थं साधुं विलोक्य॥ इत्थं प्रोवाच॥ भो मुंड॥ धर्मं कथय॥ नो
चेदनेन खड्गेन तवापि शिरश्छेत्स्यामि॥ साधुनां तत्स्वरूपं वीक्ष्य कथितं॥ उपशमो विवेकसंवरा॥ इति पदमुक्त्वाथो:
आकाशे उत्पतित॥ उपशम॥ १॥ विवेक॥ २॥ संवरे॥ ३॥ त्रिपदत्रयात्मकं॥ धर्मं तदग्रे उक्त्वा॥ अन्यत्र जगाम॥ अ
थ चिलातीपुत्रस्तदर्थं विचारयन्॥ आत्मनी॥ तन्मध्यगमेकमपि गुणमपश्यमपश्यन्॥ तत्स्थानस्थो॥ सम
परिणामं दधानः॥ करस्थखड्गादी परित्यज्य ध्यानस्थानं॥ एव कायोत्सर्गेणातस्थौ॥ तदा मीढी॥ रुधिरगंध
लोभागतेन कीटिकागणेन॥ तत् शरीरं सछिद्रं कृतं॥ परं समनागपि न चचाल॥ तृतीयदिने तत्रैव कालं कृ
त्वा॥ स्वर्गे प्राप्त॥ इती समासे चिलातीपुत्रदृष्टांतः समाप्तः॥ ७॥ श्री:॥ अथ श्लोकांतरे महाथ्ये संसेपः
कथने लौकिक॥ पंडितचतुष्टयदृष्टांतो यथा॥ वसंतपुरे नगरे॥ जितशत्रुनामा राजा॥ तस्यैकदा त्रा
स्वश्रवणेच्छा अभूत्॥ तदा चत्वारि पंडिते॥ श्लोकलक्षप्रमितमेकैकं ग्रंथं विधाय॥ नृपाय निवेदि
तं॥ नृपेणोक्तं॥ एते ग्रंथा अतिमहांतो न ही॥ स्तोककालेन॥ श्रोतुं शक्यंते॥ तस्मात् स्वल्पाक्षरैरेव॥ एतेषां
सारं वदत॥ तदा चत्वारि॥ पंडितैः॥ सारभूतमेकं श्लोकं निष्पाद्य॥ नृपाग्रे प्रोक्तं॥ तथाहि॥ जीर्णे भो

जनमात्रेय:॥ कपिल: प्राणिनां दया॥ बृहस्पतिरविश्वास:॥ पंचाल: स्त्रीषु मार्दवं॥ व्याख्या॥४॥ आत्रेय:
आमजीर्णे वक्ति॥ प्रथमभक्ते॥ आहारे जीर्णे एव तिष्ठन् भोजनं कार्यम् इति॥ वैद्यग्रंथपरमार्थ:॥५॥ कपि
लपंडित: आह॥ सर्वेषां प्राणिनां दया कार्या॥ इति धर्मशास्त्रपरमार्थ:॥६॥ बृहस्पतिनामा विद्वान् वद
ति॥ कस्यापि विश्वासो न कार्य:॥ इदं नीतिशास्त्रसारं॥७॥ पांचालो विद्वान् ब्रूते॥ स्त्रीषु मृदुता धार्या॥ प
रं तासां मंत्रो न ग्राह्य:॥ इति कामशास्त्ररहस्यं॥८॥ एवं श्लोकार्द्धे एवार्थ:॥ कथनं वादत्रयीरूपं॥ संक्षेपसा
मान्यिकं बोध्यं॥५॥ अथ निष्पापाचरणे धर्मरुचिसाधुदृष्टांतो यथा॥ धर्मघोषाचार्यस्य शिष्यो धर्म
रुचिनामा साधुर्नगरे॥ आहारार्थं भ्रमन् रोहिणी ब्राह्मणगृहे भिक्षार्थं प्रविष्ट:॥ तया च॥ तया निष्पा
दितं कटुकतुंबिकाशाकं॥ विष:प्रायं वीज्ञाय॥ उत्कृष्टत्वात् साधवे दत्तं॥ साधुना सरलस्वभावेन॥ तद्गृहीत्वा॥
स्वस्थाने॥ आगत्य॥ गुरव: प्रोदर्शितं॥ गुरुभि:॥ तद्दृष्ट्वा प्रोक्तं॥ नो महाभाग॥ इदं शाकं विष:प्रायमस्ति
स्ति॥ तस्मान्निरवद्यस्थंडिले गत्वा॥ परिष्ठापय॥ तदा धर्मरुचिसाधुर्गतस्तया निरवद्यभूमौ गत्वा:
यावत् तच्छाकं परिष्ठापयितुं लग्न:॥ तावत्॥ तन्मध्यात् पतितैकबिंदुमात्रेण एव॥ तद्गंधाकृष्टा बह्व्य:॥ संमी
लिता:॥ तत्क्षणं तद्ग्रहणेनैव मृतास्ताश्च॥ अथैवं बह्वीं कीटिकामरणं दृष्ट्वा॥ पापभीरु: साधुर्जीवदयां चिंतय
न् अस्वेजीवे॥ मदेकमरणं श्रेष्ठं॥ तत्र स्थित: सन्॥ स्वयमेव तत् कटुकतुंबिकाशाकं भक्षितवान्॥ नतु पुन:॥
परप्राणिवधं निपापरिष्ठापितवान्॥ तत: स शुभमृत्वा॥ सद्गतिं प्राप्त:॥ इति निष्पापाचरणे धर्मरुचि ५

दृष्टांत:॥५॥ अथ पापत्यागे नट दृष्टांत:॥ तत्र ज्ञाने तत्र इलापुत्र दृष्टांतो यथा॥ इला नगरे॥ धनदत्त श्रेष्ठी
तस्य इलादेवी सेवनात्॥ इलापुत्रो नाम जात:॥ स एकदा तत्रागतानां विदेशीनां नटानां नृत्यं पश्यन्
अतिसुंदररूपां नटैकपुत्रीं विलोक्य॥ कामवशो जात: तस्यामत्यंतानुरक्तो बभूव॥ तत: स्वगृहमा
गत्य पितरं प्रति कथयामास॥ हे तात॥ मां प्रति नटैकपुत्रीं परिणायय त्वं॥ नो चेत् मरणमेव शरणं का
र्यं॥ परमस्य परकन्यापाणिग्रहणं सर्वथा न विधास्ये तदा पित्रा तस्या पाणिग्रहणं विज्ञाय॥ कथमपि
पनिषेद्धुमशक्नुवता॥ ऊर्द्ध्वं नटसमीपं गत्वा॥ पुत्री मार्गिता॥ नटैरुक्तं॥ यद्यस्मत्कलां शिक्षयित्वा॥
बहुधनमुपार्ज्य॥ अस्मज्जातिं पोषयेत्॥ तर्हि अस्मत्पुत्र्या॥ पाणिग्रहणं कुर्यात्॥ श्रेष्ठिना तद्वच: श्रु
त्वा॥ इलापुत्रं प्रति सर्वोपि वृत्तांत: प्रोक्त:॥ इलापुत्रेण [illegible] तदप्यंगीकृत्य॥ दृष्टेन गृह
ान्निर्गत्य नटैस्संमिलित:॥ तत: कियता कालेन॥ तेषां सर्वकलाकुशलो भूत्वा॥ बेन्नातटनगरं प्रा
प्त:॥ तत्र राज्ञे स्वकलादर्शनाय स्वयं वंशमारूढो रमते स्म॥ सा नटपुत्री च वंशपार्श्वे स्थिता गानं करोति
स्म॥ तदा तां नटपुत्रीं विलोक्य राजा चलचित्त:॥ सन्॥ चिंतयति स्म॥ यद्येष इलापुत्रो वंशान्निप
त्य म्रियते॥ तर्हि एतां कन्यामहं [illegible] परिणयामि॥ अथ इलापुत्रो वंशादुत्तीर्य॥ दानग्रहणेच्छया नृपद्वार:
स्थित:॥ राज्ञोक्तं॥ व्यग्रतया मया नृत्यं न दृष्टं॥ तत: पुन: कुरु॥ तदा तेन धनलिप्सया पुन: कृतं॥ परं रा
ज्ञा तन्मरणमिच्छता॥ पुन: स्तथैवोक्तं॥ तत: स: तृतीय वारं पुनर्वंशमारूढवान् तदा स॥ तस्मिन्नवसरे 6

पकोसत्तागवत ॥ अथ्थैनो गृहे ॥ एकः साधुर्स्हाराथेगत ॥ स्तदा सर्वालंकारविभूषिता ॥ अतिसुंदरांगी ॥ श्रे
ष्ठीपत्नी ॥ मद्य ॥ भक्त्याय सानंदं वंदनां विधाय ॥ मोदकैः स्थालं भृत्वा ॥ साधुं प्रतिलाभयती ॥ साधुरपिश्रे
ष्ठीदृष्टिमात्र ॥ इलाइकुतिशाह्मक्वाख्यन ॥ आहारं गृह्णाती । एतत्स्वरूपं वंशारूढेन ॥ इलापुत्रेण दृ
स्वयं ष्टं ॥ तदा सो[illegible]नतेकीविनिमग्नचित्तोपि ॥ तयोर्निर्विकारभावदर्शनात् ॥ स्वयं ॥ संजातवैराग्यो अनित्याद
भावनां भावयन् ॥ केवलज्ञानं प्राप्य ॥ देवैर्महोत्सवो विहितो ॥ वंशाग्रे एव च सिंहासनं बभूव ॥ त
त्स्वरूपं दृष्ट्वा नृपादयो ॥ नटादयोपि च प्रतिबुद्धा ॥ इतीपरीज्ञायामिलापुत्रदृष्टांत ॥ ७ ॥ संप्रत्यं
॥श्रीः॥ अथ परीहरणीयवस्तु[illegible]त्यागे ॥ तेतलीपुत्रदृष्टांतो यथा ॥ तेतलीपुरे ॥ कनककेतु नामा राजा ॥
स्वराज्यलोभात् ॥ जातमात्रान् स्वपुत्रान् विनाशयती ॥ तस्य राज्ञस्तेतलीपुत्रो नामामात्य ॥ स्तस्य
पोट्टिला नाम भार्या ॥ सा ॥ प्रथमं मंत्रिणो अतिवल्लभा आसीत् ॥ पश्चात्कथंचिदनिष्टाजाता ॥ एकदा त
स्या गृहे ॥ आहारार्थे साध्वीयुग्मं आगता ॥ मंत्रीपत्न्या तां प्रतिप्रणम्य ॥ भर्तृवशीकरणोपाय ॥ पृष्टः ॥ साध्व्यो
क्तं ॥ धर्मः ॥ श्रेष्ठोपायेन सर्वेष्टार्थाः ॥ सीध्यंती ॥ ततः संसाराद्विरक्ता ॥ सती दीक्षाग्रहणार्थे पतिं प्रपच्छ मं
त्रीणोक्तं ॥ दीक्षां गृहीत्वा परं यदि देवपदं प्राप्नुया ॥ स्तदि मां प्रतिबोधये ॥ स्तया पोतत्वं चांगीकृत्य दी
क्षामादाय ॥ आयुः क्षयेस्समाधिना मृत्वा ॥ देवपदं प्राप्ता ॥ अथ मंत्रिणा राज्ञ ॥ एकः पुत्रो जातः ॥ मात्र
एव प्रच्छन्नं गृहीत्वा ॥ स्वगृहे च वर्द्धितः आसीत् ॥ एकदा ॥ कनककेतुनृपे परलोकं गते मंत्रीणासः क ६

नकध्वजकुमारो राज्ये स्थापितो ॥ राज्ञा च सर्वेमपि राजकार्यं मंत्र्याधीनं कृतं ॥ ततो मंत्री अहर्निशं राज
कार्ये मग्नः सन् ॥ कदापि धर्मं कर्तुं न शक्नुवान् ॥ तस्मिन्नवसरे देवपदं प्राप्तया मंत्रिपत्न्या स्वस्वरूपं
दृष्टा ॥ प्रतिबोधायः ॥ नृपादय ॥ सर्वेपि लोकास्तस्य राज्ञा मुखविहिता ॥ ततो नृपास्थानं गतेन मंत्रिणा
कायादरमलभमानेन स्वगृहमागत्य आत्मनः ॥ कुमरणायां कया स्वहस्तेन बहूने के मरणयोगा
॥ कृताः परं देवेन सर्वेपि व्यर्थीभूता विलक्षीभूय स्थितं मंत्रिणं प्रति देव ॥ प्रादुर्भूय उवाच ॥ नोऽपं
त्रिन् ॥ इदृश संसारस्वरूपं वीक्ष्यते ॥ तत्वेन न कोपि कस्य स्वजनो[illegible]स्तिइत्यादिवचनैर्मंत्रिणं ॥ प्रतिबोध्य
देवः ॥ स्वस्थानं ययौ ॥ मंत्र्यपि च वैविनं परीत्यज्य सद्यो दीक्षां जग्राह ॥ इतीप्रत्याख्याने तेतलीपुत्र
दृष्टांत ॥ ८ ॥ इति सामायिकपदं व्याख्यातं ॥ अथावश्यकपदं व्याख्यायते ॥ तत्रोभयकालं यदवश्यं क
र्तव्यं ॥ तदावश्यकं प्रतिक्रमणमित्यर्थः ॥ तत्फलं चेदं ॥ द्विवंगाथा कथ्यते ॥ आवस्सएण एएण ॥ साव
ओजइविबहुरओ होइ ॥ दुःखाणमंतकिरीयं ॥ काही अचिरेण कालेण ॥ १ ॥ व्याख्या ॥ श्रावकोयद्यपि
बहुरजस्को बहुपापयुक्तो भवती ॥ तथापीएतेन आवश्यकेन कृत्वा ॥ स्तोकेन कालेन दुःखानां ॥
मंतक्रियां विनाशं करिष्यतीति ॥ किंच ॥ गाथा ॥ आवस्सयं उभयकालं ॥ ओसहमिव जे करंति उज्जुत्ता
॥ जिणविज्जकहीयविहीणा ॥ अकम्म[illegible]रोगा य ते हुंती ॥ २ ॥ व्याख्या ॥ ये श्रावका उपयोगयुक्ता ॥
संतः प्रातःसंध्याकाले जिनवैद्यकथितविधीना ॥ प्रमाणग्रकारिणा ओषधमिव आवश्यकं कुर्वंती ॥ तेक 7

मेरोगारहिताभवंतीति ॥ ३ ॥ अतिक्रमणानियमेसाजणसिंहदृष्टांत ॥ स चैवं ॥ साजणसिंहनामा श्रेष्ठी त्रि
संध्यकालवेलायां प्रतिक्रमणं विना भोजनं न कार्य्यमिति नीयमवाननभूत् ॥ एकदा पिरोजपती
पातिशाकेन किंचिदपराधेन स कारागारे क्षिप्तः ॥ तदा तत्र स्थितेनापि तेनारक्षकगुरुपैः पंचा पंचशतानि स
तीन्कवर्षेनिष्कानूदत्वा ॥ अत्यहं अत्यहं प्रतिक्रमणं कृतं ॥ अन्यदा रक्षकस्य परीक्षणव्यतीकरे तृतीयरत्नं
जगन्नभ्येवमिति ॥ तं वचनात्स सन्तेषात् कारागारात् निर्गम्य सम्मानितश्च ॥ तदानीं तेरारक्षकेनैते किंचा ॥ पश्चा
स्यदत्ता ॥ ततः श्रेष्ठिनाते निष्कास्ते स एव दत्ता ॥ प्रोक्तं च ॥ अहो एतदस्मनं कीयत ॥ यतो अमूल्यं प्रतिक्र
मणं मया कृतं ॥ नव साहाय्यादिति दृष्टांतः ॥ अथ पोषधव्याख्यायते ॥ धर्मस्य पोषं पुष्टिं धत्ते पोषधं ॥ त
च्चाहार ॥ १ ॥ शरीरसत्कार ॥ २ ॥ गृहव्यापारा ॥ ३ ॥ ब्रह्म ॥ ४ ॥ निवृत्तिरूपं बोध्यं ॥ तत्फलं चेदं ॥ पोषहलियसरहेम
वि ॥ अठ्ठाइं सवेइं गथियं देहो ॥ छिंदेइ निरयतिरीगइ ॥ पोषह विहि अप्पमत्तेणं ॥ ५ ॥ पोषधव्रते स्थिर
त्वे कामदेव दृष्टांतः ॥ यथा कामदेवश्रावकः ॥ पोषधे स्थितः ॥ रात्रौ मिथ्यादृष्टि देवेन ॥ हस्ति गज ॥ १ ॥ प
न्नग ॥ २ ॥ पिशाच ॥ ३ ॥ रूपै बहुधा क्षोभितोपि मनोवाक्कायेन नागपि न क्षुभितः इती ॥ अथ देवार्चा स्नात्र वि
लेपनादि व्याख्यायते ॥ दिवसे श्री जिनेंद्रस्य प्रतिमायाः अभिषेकं वासादिना स्नात्रं जलादिना ॥ विलेपनं
चंदनादिकर्तव्यं ॥ एतत्पद त्रयेण सर्वोपि पूजा प्रकारः सूचितः ॥ पूजाफलं चेदं ॥ सयं पमज्जणे पुन्नं
सहस्सं च विलेवणे ॥ सयसाहस्सिया माला ॥ अणंतं गीयवाइयं ॥ ५ ॥ इत्यादी बहुरूपं ॥ अत्र दृष्टांताः ॥ स्व ७

२

यं वाच्याः ॥ अथ ब्रह्मक्रियादान ॥ १ ॥ तपो ॥ २ ॥ भाव्याख्या व्याख्यायंते ॥ तत्र ब्रह्मक्रिया ब्रह्मचर्यं स्वदारो
रा श्रेष्ठादीवत् ॥ शीलव्रतपालनमित्यर्थः ॥ तत्फलं यथा ॥ दिवे गाथा ॥ जो देइ कणयकोडी ॥ अहवा कारे
कमय इ जिणभवणं ॥ तस्स न तत्तिय पुन्नं ॥ जत्तिय बंभव्वए धरीए ॥ १ ॥ इति दानं ॥ अभय ॥ १ ॥ सुपात्र ॥ २ ॥ अनुकं
पो ॥ ३ ॥ उचित ॥ ४ ॥ कीर्ति ॥ ५ ॥ भेदात्पंचविधं ॥ तत्र द्वाभ्यां मोक्षः ॥ त्रिभिर्भोगप्राप्तिः ॥ इहाभयदाने दृष्टांतो यथा
था ॥ राजगृहे संन्यास्थितेन श्रेणिकनृपेण प्रोक्तं ॥ अंप्रति नगरे किं वस्तु सुलभं स्वल्पं चास्ति इति ॥ ५ ॥ श्रो
त्रु ॥ मांसं समर्घमस्ति स्वाद्वं च ॥ अभयकुमारेण चिंतितं ॥ एते निर्दया ॥ यथा ॥ जनरप्येवं न ज्ञेयः पृथ
ग्दृश्यो ॥ ततो रात्रौ सर्वेषां क्षत्रियगृहेषु ॥ पृथग् पृथग् गत्वा ॥ अभय एवमवादीत् ॥ भो क्षत्रिया ॥ राजपुत्रा
शरीरे महाव्याधी रूत्पन्नोस्ति ॥ यदि भक्षार्ह रक्तकालेय ॥ मांसं टंकद्वयमितं दीयते ॥ तदा स जीवति नान्य ८
था ॥ इतीवैद्यैरुक्तमिस्ती ॥ ततो दरयंरासिंश्रजीवनो ॥ भवद्भिरेव तत्कार्य्यं कर्तव्यं ॥ तदा एकेनो
क्तं ॥ दीनारसहस्रं गृहाण ॥ परं मांसं च अन्यत्र गच्छ अन्येनापि न गृहीतं ॥ एवं रात्रौ प्रतिगृहपरीभ्रम्य ते
दिनानि बहूनी दीनारलक्षाणि प्राप्य ॥ प्रजाते नृपसभायां सर्वं क्षत्रियेभ्यो दर्शितं ॥ प्रोक्तं च ॥ अ ८
होगत दिने यूयमेवमवंदत ॥ मांसं सुलभमिति ॥ अद्य तु एतावद्व्येणापि तन्मांसं न प्राप्तं ॥ प्राप्तं वत्त
ततो लज्जिताः ॥ अभयेन हृष्टीता ॥ मांसादनत्याग नियमं प्रापिताश्च ॥ अत्रार्थे श्लोकः ॥ स्वमांसं दुर्लभं
लोके ॥ लक्षेणापि न लभ्यते ॥ अल्पमूल्येन लभ्येत ॥ पलं परशरीरजं ॥ १ ॥ एवमन्यैरपि अभयदानं बु

भिः ध्यायो॥ इतीतपोहि॥ अष्टाष्टकर्मविनाशकं॥ शकलजलच्छिजनकं॥ बाह्याभ्यंतरभेदतो द्वादशवि
धह दधहारा दिवजर्व्याममि॥ समाचरणीयं॥ तपो मुखानीत्यत्र मुखशब्दः आद्यर्थे॥ स्तेनत्वादीपरीग्र
हः॥ इतीव्याख्यानं तृतीय क्रियादीपदत्रयं॥ किंच॥ अत्र धर्म्मी स्थिनात्मा निंदाकर्तव्या न परनिंदा॥ तत्र
चित्रकृत्पुत्रीदृष्टांत॥ स चैवं॥ कांचनपुराधीशेन जितशत्रुराज्ञा॥ स्वस्य नवीनसन्नायां कनकमंजरी
नाम चित्रकरस्य तानिर्मितं चित्रमयूर॥ ग्राह्यान्मयूरमिवदृष्ट्वा॥ तद्बुद्धिगुणरंजितेन सा परिणीत
॥ तया च स्वबुद्ध्या अत्यद्भुत नवनवा॥ कथायथा॥ एकस्मिन्नगरे॥ एकहस्तप्रमाणं देवगृहं॥ तत्र च
देवोदेवः॥ इत्यादी॥ नवनवकथाकथनेन पः॥ षण्मासान्यावत॥ स्वावासे आनीत॥ तदा राज्ञा ब
क्रमन्यमाना पि सा प्रतिदिनस्वगृहे एकांते दृशे उपविश्य॥ पितृगृहस्वयं वस्त्रा मान्यवेषं परिधाय॥
हे आत्मन्॥ राजमान्यत्वमस्ति॥ अतोऽहंकृतिर्न्न विधेया॥ तव पितृगृहसंबंधिनी इयं कंचिस्ती
त्यादी वचनैरात्मानं निंदति स्म॥ अथ छलं पश्यंतीभिः॥ सपत्नीभिः स्त ... ॥ राज्ञेर्वोणांति वि
लोक्य॥ नृपायोक्तं॥ एषां नवतां कर्म्मणां करोती॥ ततो राज्ञा परीक्षार्थे एकस्मादागत्य तामात्मनिंदां
कुर्वाणां दृष्ट्वा॥ तुष्टेन पट्टराज्ञीकृता॥ अपरा आपमानिता॥ एवं धर्म्मी निरात्मनिंदा कार्या॥ इती
अन्यच्च॥ चतुर्म्मासिकपर्वणि राधयितुं कामेनैरस्मिन्॥ दिने पक्षिस्वीतीऽचारा आलोचनीया॥ गम
नादीयमकं॥ तेषां मिथ्यादुःकृतं च वाच्यं॥ तत्र साधूनां चरणसप्तति॥ ७०॥ करणसप्तति॥ ७०॥ मी ८

सप्तमति

नात्॥ चत्वारिंशदधिकशतात्॥ १४० मतीचाराः भवंती तेषां ग्रंथगौरवभयात् न लिख्यंते॥ श्रावक
णांच चतुर्विंशत्यधिकशतात्॥ १२४ अतीचाराः स्युः सोऽसंक्षेपतो दर्श्यते॥ पणसंलेहणा॥ ५॥ पन्नर
स्सं कम्म॥ १५॥ १०॥ नाणाईअट्ठ॥ ८॥ पत्तेयं॥ २४॥ ५४॥ बारसतव॥ १२॥ पद्म॥ विरीयतिगं॥ ३॥ पण
पणसम्म॥ ५॥ ६४॥ वयापापत्तेयं॥ ६०॥ १२॥ १२४॥ व्याख्या॥ संलेषनायाः॥ पंचातीचारास्तथाहि॥
इहलोए परलोए॥ इत्यादी॥ १॥ अत्र इतस्तप॥ प्रभावादहं मकडीराजा दिस्यामिति इहलो
काशंसा॥ १॥ इतो कष्टानात् परलोके देवो भूयासमिति परलोकाशंसा॥ २॥ कृतानशनो हिलो
कैः पूज्योस्मि अतः चिरंजीयासमिति जीविताशंसा॥ ३॥ अपूज्यत्वाद्याधिपीडितत्वा॥ दा
शीघ्रं म्रियतेचेद्वारमिती प्रार्थनं मरणाशंसा॥ ४॥ रूपंत्वाइच्छका मोगो धरत्रास्यत्रो ग्रोगास्ते॥ ममत्व
शस्ता भूयासुरीति कामभोगाशंसा॥ ५॥ संलेखनेक आयष्येवं चिंतयती तदातीचारः एव
च॥ यदी कोपिकालत्रयसंबंधी॥ अतीचारो लग्नो भवेत्तदा तस्यमे॥ मिथ्यादुःकृतमितिसंबाद
१यमद्वंवाच्यं एवमग्रेऽपि बोध्यं॥ अथ पंचदशकर्म्मोदानातीचारः यथा॥ इंगालीवणसाडी॥
इत्यादी॥ आजीविकादीनिमित्तं काष्टदहनेन अंगाराणां करणं तद्विक्रयणं॥ इष्टिकापाचन
मित्यादी अंगारकर्म्म॥ १॥ छेदादेः पत्रपुष्पादेर्वा छेदनविक्रियणादी वनकर्म्म॥ २॥ शकटानां
मानांच निष्पादनवाहनादी शकटकर्म्म॥ ३॥ शकटवृषभादीनां भाटकेन अर्प्पणं भाटककर्म्मः 9

आदिशब्दात् ... इष्टिकापाचन ... लपनादि

धा॥हलकुदालादिभिः भिविदारणं पाषाणादी घटनं यवादी धान्यानां सक्तादीकरणं च स्फोटककर्मः॥
५९॥अथ मतएव स्नेहादि स्योमूल्यदानेन गजदंतादि क्रीआर्यंबी क्रयणं आकरे वागत्या स्वयमार्णय
२ नं॥दंतवाणिज्यं॥६०॥लाक्षानीलीमनशिलादेः॥गुलित धान्यादेश्च विक्रयो लाक्षावाणिज्यं॥७१॥
मधुमांसघृतनेलादिरस विक्रयो रसवाणिज्यं॥७२॥अस्थिमत प्राणी मरयेन विषं तस्य वाणि
ज्यं विषं॥७३॥द्विपदः चतुःपदादि विक्रयः केशवाणिज्यं॥७४॥तिलेक्ष्वादीनां यंत्रैः पीडनं॥७५॥वृषभादे
र्वृषणकर्णादि छेदनं नि लांछनं कर्मं॥७६॥क्षेत्रादौ वह्निज्वालानं दवदानं॥७७॥गोधूमादेर्वापार्थं सरोद्रह
८९१ दादीशोषः॥७८॥असत्यां स्त्रीआदयः तासां पोषणं असतीपोषः॥७९॥ज्ञानस्याष्टौ अतीचारा यथा॥का
ले वेलायां प्रति सिद्ध दिने वा अकालाध्ययनं॥१॥गुरोः ज्ञानस्य ज्ञानोपकरणानां पुस्तकादीनां वा॥पादाद
स्पर्शनेन अविनयकरणं॥२॥तथा एषामेव बहुमानस्याकरणं॥३॥कपधानजोगादी विनाश्रुताध्य
यनं॥४॥यस्य पार्श्वे श्रुतमधीतं तस्य गुरोर्नाम्नो ऽपलपनं॥५॥देववंदनप्रतिक्रमणसूत्राणां ऽसुद्ध
पठनं॥६॥तत्रैव अक्षराद्यधिक्यं ऽपठनं॥७॥तत्रैवार्थस्य ऽसुद्धयोः सूत्रार्थयोः पठनं॥८॥दर्शनस्याष्टौ अत
ीचाराः तथाहि॥देव धर्मे विषये शंकाकरणं॥१॥सर्वोऽपि दर्शना निवोन नानीति अद्धाऽ
करणं॥२॥धर्मस्य फले संदेहकरणं॥३॥मिथ्यादृष्टीनां महत्वं दृष्ट्वा तदुपरी तीव्ररागकरणं॥४॥
साधुसाध्वीनां गुणश्लाघाया अकरणं॥५॥नवव्रतिसुधर्मादिस्थिरताया अकरणं॥६॥साधर्मि

का[ ]णां वात्सल्यस्याऽकरणं॥७॥सनीसामर्थ्ये ऽपि जिनशासनस्य प्र[ ]भावनाया अकरणं॥८॥इती
दर्शनस्याष्टौ अतीचाराः॥तथा पंचानां समिती नाम त्रिगुप्तीनां॥५॥तिसृणां च गुप्तीनां मनो मध्याद पंचातीचार=
ीनां॥३॥यथाविधि अपालने चारित्रस्याष्टौ अतीचाराः॥तथापि॥अणसण मूणोयरीया इत्यादि द्वादश
तपोभेदानां अम्यगऽकरणे तपसो द्वादशातीचाराः॥तथा॥मनोवीर्य॥१॥वचनवीर्य॥२॥का
यवीर्याणां॥३॥देववंदनप्रतिक्रमणस्वाध्याय दानशीलादौ अस्फोरणे वीर्ये स्त्रयोतीचाराः
सम्यक्त्वस्य पंचातीचाराः॥यथा॥श्री जिनोक्त पदार्थेषु संदेहः शंका॥१॥अन्यान्यदर्शनाभिलाषा
:कांक्षा॥२॥धर्मफलं प्रति संदेहो विचिकित्सा॥अथवा॥मलमलिन वस्त्रः साधून् दृष्ट्वा जुगुप्साक
रणं वा॥३॥मिथ्यादृष्टीनां प्रशंसा नंकलिंगी प्रशंसा॥४॥मिथ्यादृष्टिभिः सह परिचयः॥कलिंगासं
स्तव॥५॥अथ द्वादशव्रतानां॥षष्टी तिचारा कथ्यन्ते॥तत्र प्रथमं स्थूलप्राणातिपातविरमणे तेषु पंच
अतीचारा यथा॥बंधवधच्छविच्छेद इत्यादी इत्यादी॥तिर्यग् नयाश्वादीनां कल्याणादिभिः स्ताडनं बधः॥
१॥रज्ज्वादिभिर्गाढं बंधनं॥२॥श्रवणकर्णादिकर्तनं वृषणछेदनं च छविच्छेदः
२॥छविकारी तस्य छेद इती व्युत्पत्ते॥३॥गवादीनां स्कंधे पृष्टे च॥सामर्थ्याऽतिअधिक भारारो
पणमतिभा[ ]॥४॥पशुमादीनां वेलापा आलंबपि अन्नजलघासनिवारिणा॥भक्तपानव्यवच्छेदः॥
५॥स्थूलम[ ]वादविरमण॥२॥अत्रे पंचातिचाराः यथा॥सहसा रहस्सदारे इत्यादी॥तंचौर १०

स्त्रीअंगारत्यादी॥ नरस्य तिर्यग्विवार्थं माषणं मदस्सात्यानं॥४॥ एकांते स्थितानुक्तानपि विलोक्य॥ एतेरा
ज विरुद्धं चिंतयंती लिपिका त्रानंतरऽन्याख्यानं॥३॥ विश्वसि… मिः स्वदारै॥ स्वमित्रैर्वा यल्लज्जनकं कथितं
तस्याऽन्येषामग्रे प्रकाशनं स्वदारमंत्रभेद॥३॥ कष्टपतितस्य कस्यचित्स्वशाठ्यात् अलीकमीदृशं वदेरित्याद
? शिक्षणं मृषोपदेशः॥४॥ कूटलेखस्य करणं॥५॥ अथ स्थूलादत्तादानविरमणव्रते॥३॥ पंचातिचा
रा यथा॥ तेनाहडप्पओगे इत्यादी॥ चौरानीतवस्तुग्रहणं स्तेनाहृतं॥१॥ चौराणां शंबलादीदानेन
साहाय्यकरणं स्तेनप्रयोगः॥२॥ घृतादीनां द्रव्यवस्तुनो वस्त्रादेर्मीलितं तत्प्रतिरूपक्षेपः॥३॥ वि
रोधराज्ये लाभार्थं वस्तुविक्रीयणार्थं गमनं इति विरुद्धगमनं॥४॥ लोकप्रसिद्धतुलामानयोर्न्यूना
धिकरणं कूट॥ तुलाकूटमानं॥५॥ स्थूलमैथुनविरमणव्रते॥४॥ पंचातिचारा यथा॥ अपरिगही
या इत्तर इत्यादी॥ वेश्यायां॥१॥ विधवायां॥२॥ कन्यायां॥३॥ गमनं॥ अपरिगृहीतागमनं॥ स्तो
ऽकप्रदानेन स्तोककालं या आत्मीयाकृता तस्या गमनं॥ इत्वरगमनं॥२॥ अंगस्त्रीपुरुषचिह्नं तद
हस्तस्थान= न्यानि अनंगानि कुचकक्षोरुवदनादीनि॥ तेषु रमणं अनंगक्रीडा॥३॥ स्वापत्यानामिव अन्या
पत्यानां परिणायनं परविवाहकरणं॥४॥ कामभोगेषु गाढाभिलाषः तीव्रानुरागः॥५॥ अथ स्व
परिग्रहपरिमाणव्रते॥५॥ पंचातिचारा यथा॥ धणधन्नखित्तवत्थु इत्यादी॥ गाथा॥ धणि मेने
या॥१॥ परीक्षे यो… …विधं तस्य॥ …लिमो धूमादेर्धान्यस्य… मम धेस्य… …कारादीनस्वीक ए
स्त्रकल्पादिः
जातिफलादिः कुंकुमपूगादिः …

यावत्
त्तानीयमविधि तत्रैव व्यवस्थापनं॥४॥ दीव्रवास्तनो मे व्यव… इत्यादी पुरीकरणेन एकीकरणं॥२॥ ग
— दुसौ वर्षो गृहीष्यामीति बुध्या स्वपस्वसो देन्यायो दीधो दानं॥३॥ कुप्यस्य स्थालादीनां दशकादे॥ सं कायासन —
जोअपंचकादीकरणं॥४॥ पूर्वे सामान्यतो नीयमं विधाय॥ पश्चात्सगर्भायो द्विपद॥ चतुष्पदगोग्रहणं
५॥ षष्टे दिक्परीमाणाख्ये गुणव्रते पंचातिचारा यथा॥ गमणस्स य परीमाणे इत्यादी॥ ऊर्ध्वोऽधस्ति
र्यक् प्रमाणातिक्रमेण वस्तुानयनं प्रेषणान्यां त्रयोतीचाराः॥३॥ अन्यदिग्योजनानामन्यस्यां दि
शि क्षेपणं क्षेत्रवृद्धि॥४॥ किंचित्स्थानं तद्वस्तुं ते दिग्माणविस्मरणं स्मृत्यंतर्धानं॥५॥ सप्तमे भो
गोपभोगव्रते॥७॥ पंचातिचारा यथा॥ सचित्ते पडिबद्धे इत्यादी॥ सचित्तपडिबद्धे इत्यादी॥ अचित्तभ
क्षणा… स्य कृततत्परीमाणस्य॥ वाउंशी दाडिमादीय सचित्तवस्तु तस्य भक्षणं॥१॥ पक्का
मफलादीय सचित्तप्रतिबद्धं तस्य भक्षणं॥२॥ अपक्वा जितकणिक्कादी अपक्वो… उच्यते॥ तस्य भ
क्षणं॥३॥ पृथुकादी दुष्पक्वमित्युच्यते॥ तस्य भक्षणं॥४॥ अष्टप्रिजनका लघुबीजा अपधय
स्तासां भक्षणं॥५॥ अष्टमेऽनर्थदंडविरमणे॥८॥ पंचातिचारा यथा॥ कंदप्पे कुक्कुइए इत्यादी॥ कामो
द्दीपकवाक्यप्रभाषः॥ कंदर्पः॥१॥ मुखनेत्रादिभिर्भूविकारादि विकारैर्भंडचेष्टा कौत्कुच्यं॥२॥ गाल्यादि असंबद्ध
प्रलापित्वं मौखर्यं॥३॥ संयुक्तस्य कुंडलमूशलघरट्टादेर्योजनं संयुक्ताधिकरणं॥४॥ स्नानादी 11
समये अधिकतैलमर्दनादीसामग्रीमेलनं॥ सरोवरादौ स्नानादीकरणेन॥ द्विथ्याकायादविरा

धर्मध्यानोपयोगातिरेकः॥५॥ नवमसामायिकव्रते॥९॥ पंचातिचारा यथा॥ तिविहे दुप्पणिहाणे विकथाकरणेन
इत्यादी॥ मनवचनकायव्यापारचिंतनं॥ मनोदुःप्रणिधानं॥ ॥ अप्रतिलेखितस्थाने हस्तादीक्षेपनं काऽ गृहे प्रतिक्रमणे २
यदुःप्रणिधानं॥३॥ सामायिकं कृत्वा॥ सद्भूतेभावमपि तदासेवनाया॥ अकरणं अनवस्थानं॥४॥ सा
मायिकं मया कृतं न वेति स्मृतिविहीनता॥५॥ दशमे देशावकासीकव्रते॥१०॥ पंचातिचारा यथा॥
आणवणे॥ पेसवणे॥ इत्यादी॥ परं प्रतिज्ञया इदमानेतव्यमीत्युक्त्वा नियमविषयेकदेशात्परतो वस्त्वा
नयनं आनयनप्रयोग॥१॥ प्रेष्यं मम वस्तु गृहादौ नेतव्यमित्युक्त्वा स्वपार्श्वे स्थाऽधिकवस्तुनो अभि
गृहीतदेशात्स्थानांतरमोचनं प्रेष्यप्रयोग॥२॥ किंचित्कार्यार्थी परमाकारयंतं शब्द॥ स्वकार्यार्थं धना
र्थे स्वयं गाढकरणं शब्दानुपात॥३॥ तथैव परं प्रति स्वस्वरूपदर्शनं रूपानुपात॥४॥ अभिगृहीतदेशा
द्बहिः कार्यज्ञापनाय पाषाणादीक्षेपणं॥ पुद्गलक्षेप॥५॥ एकादशे पौषधव्रते॥११॥ पंचातिचाराय
था॥ संथारुच्चारविहीइत्यादी॥ अप्रतिलेखित॥ दुःप्रतिलेखितशय्यासंस्तारकासेवनं॥१॥
अप्रमार्जितदुःप्रमार्जितशय्यासंस्तारकासेवनं॥२॥ अप्रतिलेखितदुःप्रतिलेखितादिभूमिकासूच्चारप्रश्रवणपरिष्ठापनं॥३॥
अप्रमार्जितदुःप्रमार्जितादिभूमिकासूच्चारादीपरीष्ठापनं॥४॥ प्रभाते पौषधमध्येऽस्मिन् कथमाहारं पारयिष्यामीत्या
दीप्रकारचिंतनं॥५॥ द्वादशे अतिथिसंविभागव्रते॥१२॥ पंचातिचारा यथा॥ सचित्ते निक्खमणे इत्या
दी॥ साधूनां गृहांगते दृष्ट्वा॥ दानबुद्ध्या देयद्रव्यस्य सचित्तोपरिस्थापनं॥१॥ सचित्तेन फलादीनादेय ११

वस्तुनः॥२॥ अदानेच्छया स्वकीयमपि मोदकादीद्रव्यं॥ अन्यदीयमेतदिति कथनं॥३॥ यदी एतेन निःस्व
नापि दानं दत्तं॥ तत्किमहमेतेभ्यो हीन इति मात्सर्याद्दानं॥४॥ आहारमानीयकं अनाकाले कृते
त्वा साधूनामिमंत्रणं॥ यथा मदीयो नियमोपि न भज्यते॥ वस्त्वपि एतेन गृह्यतीत्यभिप्रायेणेति
॥५॥ इत्थं द्वादशव्रतानां षष्टीरतीचारा॥६०॥ सर्वेपि मीलिता॥१२४॥ इति एषां मध्ये केप्यतीचार
लग्ना भवेयुः॥ तेषां मे मिथ्या दुष्कृतमस्तु॥ इति संघादीसमक्षं वाच्यं॥ ततः सर्वेष्टार्थसिद्धः॥ इति
व्रतमोचिकत्रयव्याख्यानं॥ संवत् १७६९ अषाढवद्दी॥ ५ तिथि लिपिचक्रे॥ श्रीमत्तपा
गच्छे॥ श्री॥ अथ फाल्गुनचतुर्मासिकाश्रितः॥ किंचित्स्वरूपो दर्श्यते॥ होलिका फाल्गुनेमा
सि द्विविधा द्रव्यभावत॥ तत्र भावधर्मे हीनाना हितीया धर्मपरिणामता॥१॥ अयमर्थ॥ लोक
रहि इदं पर्व होलिकेति वदती॥ होलिका द्विधा॥ द्रव्यतो भावतश्च॥ तत्रये त्वाज्ञानिनः॥ सदसद्वि
वेकला॥ आहत लोकप्रवाहरक्ता॥ श्रीजिनधर्मविमुखागतानुगतिकास्ते फाल्गुणा॥ दि
नाव मिथ्या द्रव्यहोलिकां कुर्वंती॥ धर्मपर्वं विराधयंति॥ अपरदिने च धूलिक्रीडनावाच्यज
ल्पनमलमूत्रजलाछोटन॥ स्त्र्यादिवस्त्राकर्षण॥ रासनारोपितनरपीडनादिकं कुर्वंती॥ सर्वमपी
दमनर्थदंडकृत्यं विज्ञाय आर्यै॥ परिहर्तव्यं॥ द्वितीयं धर्मिणस्ते॥ तपोरूपजाज्वल्यवह्निना कर्मेंद
लक्षणभस्मीकरणरूपा भावहोलिकां कुर्वंति॥ नद्यां नजलखेलनादिकं च कुर्वंति॥ तनकं 12

इहलौकिकं करणं पर्वप्रवर्त्तनमिति प्रश्नमाश्रित्य संप्रदायागतं॥ तत्कथानकमुच्यते॥ जयपुरे जय
वर्मा नाम राजा॥ तत्रैव मनोरथनामा श्रेष्ठी॥ तस्य भार्या॥ पुत्रास्तेषामुपरि॥ अतिरूपवती होलीनाम्नी
पुत्री॥ सा च पित्रा महोत्सवेन विवाहिता॥ परं च सा विधवा जाता॥ सदा पितृगृहे तिष्ठति॥ अन्यदा
गवाक्षस्थिता सा॥ नगरेशस्वामी॥ भुवनपालनृपस्य पुत्रः कामपालनामानं विलोक्य॥ कामाकुला
जाता॥ सा पितुर्गृहे स्थिता कामव्याप्ता॥ संजाता॥ तदा श्रेष्ठी तां गाढपीडापीडितां दृष्ट्वा॥ विषादं प्राप्तः॥ इ
तश्च तत्र पुरे॥ एका॥ परिव्राजिका वसति स्म॥ सा च द्विजकुलोत्पन्ना॥ बडरूढनृपमंडपस्य पुत्री॥
अवलम्बिता माकम्बरडकस्य पत्नी हुंढा॥ इति नाम्ना विख्याता॥ कूटकपटकोशिणी॥ लोकानां
मूलिकर्मादिकं करोति स्म॥ तथा याचको धीवरा लोकांगीभिक्षार्थं॥ दिने दिने गृहं भ्रमति स्म॥ प
रं लाभांतरायवशात् क्वापि भिक्षां न लभते॥ ततः सा लोकेभ्यः॥ कोपं चकार॥ अथ मनोरथश्रेष्ठिना सा
सहदुःखया चिंता॥ हे मातः॥ ममस्नेहं तां पटवीकुरु॥ ततो रहसि परिव्राजिकाया सा होली दृष्टा॥ हे पुत्रि
कथयति॥ मनोगतचिंतां तदा कथितं तया तदग्रे स्वाभिप्रायस्ततः॥ परिव्राजिकया प्रोक्तं॥ हे पु
त्रि रवीदिने पूजामि॥ पाल्लस्य देवगृहे त्वमागच्छ॥ तत्राहं तव कुमारसंयोगं कारयिष्यामि॥ यतोया
गायाता॥ जागरूको॥ स च दुर्लभस्यापि यद्यपि तं चिंतयति रसिद्धिर्भवेदिति लोकोक्ति
रस्ति॥ ततो रवीदिने होलिका तत्र गता॥ कुमरोपि तत्पश्चिमात्रं केनचिद्दैवीस्ततः यातः॥ स्ततः सं १२

विधवा सूर्यभूतिं पूज्य॥ याव प्रतिवचाज॥ तावत्कुमारस्तामालिलिंग॥ तदा तया कुमार दृष्टे
प्रहारं दत्वा हुंकारः कृतः॥ अहं परपुरुष॥ स्पर्शं संजातः॥ पातकस्य शुद्ध्यर्थं॥ अग्निप्रवेशं करोमि
इति॥ तदा तां मरणाभिमुखीं गूढदंडांपुत्रीं वीक्ष्य वत्साजनकी गृहमानीतवान्॥ ततः फाल्गुन
पूर्णिमारात्रौ तत्पश्चिनी पुनः स्तयो॥ संगमं कारयामास॥ स्वयं च तत्समीपगृहे सुप्ता॥ सीघ्रका
र्येण ज्ञात्वा गाढनिद्रां प्राप्ता॥ अथः॥ घटकर्णो निद्यते॥ मंत्रीदग्धा ज्ञात्वा॥ श्रेष्ठी बहुविलापः तद
लोकोस्तां सतीं ज्ञात्वा॥ त्वदीयं जन्मसफलं मतिस्म॥ तत्प्रभृति स्मर वत्सर प्रतिवर्षे॥ तद्दिने होली
पर्व प्रवर्त्तते॥ तदाधुनापि परमार्थशून्या लोका कुर्वंति॥ अथः केतिचु दिन इष्टागतेषु स कुमा
रो होलिकां प्रोच्चे॥ धनाधुनं नास्ति॥ तेन धनार्जनाय विदेशं व्रजामि॥ ततः स्त्रयोक्तं॥ स्वामिन्
भुक्रमपायं कुरु यतो प्राप्तिः स्यात्॥ केदिमयि दृष्टं यादि॥ तस्मान्मूल्येन मदर्थे मे कांश्चा टिका
मानय॥ ततः स तेन तत्र गत्वा तथैव सा नीता ना प्रपेया प्रोक्तं॥ न एषा मम योग्यान्या मानय॥ ततः पु
नः स्तेन तत्र गत्वा सा परश्चाद्दत्ता परानीता॥ सा प्ययोग्या कृता॥ पश्चाद्दत्ता॥ तदा श्रेष्ठिनाकं॥ त
व पत्नी स्वयमागत्य॥ समकपरीक्ष्य विशिष्टां शाटिकां गृह्णातु॥ ततः कुमारेण॥ सा तत्रानीता तं
दृष्ट्वा सो मम पुत्रीति॥ श्रेष्ठिनोक्तं॥ तदा कामपालो वाच॥ हे शरलश्रेष्ठिन॥ त्वं निजपुत्रीं वह्नि
दग्धां किं न जानासी॥ पूर्वे सूर्यदेवगृहे॥ वरस्त्र्यां मम भार्या प्रेमोऽभूत्॥ अधुना मद्भार्या 13

पूर्वनिजपुत्रीप्रेमोजातः॥ द्वयोरूपस्य परमसादृश्यात्॥ अपरमंत्रकारणंनास्ति॥ ततः एवंश्रुत्वा ढुंढ
पितः॥ श्रेष्ठी तंजजल्प इत्थंः यन्मति॥ वज्ञाय्यो ममपुत्रीस्तानेत्रवत्र॥ इयमेवममपुत्रीति॥ तद्दिनादार
भ्य॥ श्रेष्ठी वीत्यात्यस्यैव स्वीलंकारभोजनादीकं सर्वमपि पूरयामास॥ अथ ढुंढापरीबालिका मृता
पशाचीबभूव॥ पूर्वभवस्मृत्वा तयाज्ञातं॥ दृष्टा एतन्नगरवासिनो लोका॥ येमस्यं जिह्वामपि न दत्तः
ततः शासकोपकृता लोकमरणायत॥ नगरोपरी महती शिलां चक्रे॥ पुनः प्रबलमार्गपुत्रका॥ हो
लकां प्रति इदं पुनः समयो बभूव॥ ततो भीताः॥ पौरलोका॥ विलंबकुस्तदा सा पिशाची कस्यचित्॥ श
रीरेवतीर्य इत्युवाच॥ भोलोका॥ पूर्वेकृतलद्वयवसलाहं॥ नंमानूजरटकोश्रप्रत्याख्यान॥ यवेलो
कान्॥ हनिष्यामी॥ ततो लोमरणीझीताः॥ ततोऽन्नंजीविते पायमथमलनमानाः॥ स्वयमपि नंग
त्वमाश्रित्यस्वजीवितंरक्षते॥ मंकुयज्ञानमयो दा आजान्प्यवन्नापिणो दृष्ट्वा स्त्रियादयो वा नंगा
जाता॥ पुनः नस्मधूलीकर्दमादिभिर्मदेहा भरटकप्रायाबभूव॥ ततः प्रतिवर्षे॥ होलीदिना द्वि
तीयदिने धूलिहरिकापर्वप्रवृत्तं॥ ततः सा पिशाचनी स्वस्थानंगता॥ इत्थं इषेवयमकृत्वे होलिक
ादीपर्वं विज्ञाय सुधीभिर्जने व्यात्मनिश्रु मार्थे तन्न कर्तव्या॥ किंतु श्रेयोर्थिभिरात्महितेच्छुभिः॥ श्री
जिनधर्म एवाराध्य॥ यः एवात्र जगती इष्टार्थसाधको वीद्यते॥ इती होलिकाप्रबंधः॥ संवद्धाण
श्राक्षसिद्धिविदुधारां संख्येनमस्येश्रिते॥ पद्मोपावनपंचमीस्वदिवसे पाटोधिसंतेपुरे॥ श्रीमत् १२

श्रीजिनलाभसूरीगणार्न्यतुल्यप्रतापोद्धुरे॥ कांतीश्री जिनचंद्रसूरीमुनिपे धर्मेशतां विभ्रती॥ १॥ श्री
मत्तोगणशालिनः शमभवनश्रीत्यादीमाः सागराः॥ तच्छिष्या मतधर्मवाचकवराः संतीस्वधर्मो
दराः॥ तत्पादांबुजरेणुराज्ञवचनस्मृतौ विपश्चित्तमा॥ कल्याणः कृतवानिदं शुविशदं व्याख्या
नमूल्यं प्रवते॥ २॥ इतीश्रीचतुर्मासिकत्रयीव्याख्यानं संपूर्णम्॥ श्रीरस्तु॥ कल्याणमस्तु॥ श्रीः
संवत् १९ ६ पवर्षे मासवैशाखवदी द्वादशी वारभृगः दिने लिखितं मगसूद्दावादमध्ये लिपि॥ व